

The Oskar Halecki Institute in Canada
zaprasza na wykład

dr Macieja Jabłońskiego

z serii

NIEZNANI TWÓRCY ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI OJCZYZNY

p.t.

Inż. Aleksander Malinowski (1869 – 1922)

(Władek, Roman I – przyjaciel Wiktora i Ziuka)

Sobota, 2 czerwca 2018, godz. 18:15

Sala Parafialna, kościół św. Jacka Odrowąża - St. Hyacinth R.C. Church

201 Lebreton St N, Ottawa, ON K1R 7H9

Info: Alexander Maciej Jabłoński Tel: (613) 820-1616 E-mail: alexstarza@gmail.com

Aleksander Malinowski, krypt. Bronisław Korsak, pseud. m.in. - Władek, Roman I. (1869-1922)

Urodził się 27 II 1869 w miejscowości Łuka, w pow. taraszczańskim na Ukrainie w rodzinie Antoniego, dyrektora cukrowni i Malwiny z d. Grosheim. Był wychowany w rodzinie szlacheckiej h. Pobóg o tradycjach patriotycznych. Jego ojciec, Antoni Malinowski był powstańcem 1863. Aleksander ukończył Gimnazjum w Białej Cerkwi. W latach 1889-95 odbył studia inżynierskie w Instytucie Technologicznym w Charkowie. Tam brał udział w polskich i rosyjskich kółkach samokształceniowych. Ciężkie warunki życia spowodowały objawy gruźlicy, zmuszając go do leczenia i przerywania studiów. Po uzyskaniu dyplomu inżyniera w 1895 wyjechał w poszukiwaniu pracy do Warszawy, gdzie podjął swoją pierwszą pracę w fabryce „Vesta”, a później w Kolei Nadwiślańskiej, ale wkrótce włączył się całkowicie w etos ludzi podziemnych związanych z tworzącą się Polską Partią Socjalistyczną. Tworzył ją wspólnie m.in. z Józefem Piłsudskim, Aleksandrem Sulkiewiczem i Stanisławem Wojciechowskim. W 1897 na IV Zjeździe PPS w Warszawie został wybrany do trzyosobowego Centralnego Komitetu Robotniczego (CKR), który sterował całą organizacją i tworzeniem struktur podziemnych pod trzema zaborami, a także za kordonem i na Zachodzie. Nieustannie śledzony wyjechał wraz z Józefem Piłsudskim do Londynu, gdzie pracował w Centralizacji Związku Zagranicznego Socjalistów Polskich (ZZSP). Wkrótce powrócił jednak do pracy podziemnej w okupowanej Polsce. W 1899 przeniósł drukarnię „Robotnika” z Wilna do Łodzi. W nocy z 10 na 11 II 1899 został aresztowany wraz z Józefem i Marią Piłsudskimi i przewieziony do Cytadeli w Warszawie. Po blisko 2 ½ letnim pobycie w areszcie śledczym został skazany na osiem lat zesłania do Syberii Wschodniej. Po ucieczce w drodze na zesłanie na dworcu w Mińsku Litewskim 4 IV 1902, zbiegł do Galicji skąd wyjechał po raz drugi do Londynu. Był przedstawicielem PPS na zjazdach międzynarodowych ugrupowań socjalistycznych m.in. w Zurychu, Amsterdamie, Paryżu i w Petersburgu. Powrócił do kraju w 1905 gdzie został jednym z przywódców tzw. frakcji „starych” związanej z kierunkiem niepodległościowym. W 1906 utworzył wspólnie z Józefem Piłsudskim PPS-Frację Niepodległościową, która wyrosła na bazie Organizacji Bojowej PPS. W 1906 został aresztowany i osadzony powtórnie w Cytadeli warszawskiej, ale został uwolniony na wiosnę 1907 i wtedy wyjechał do Krakowa, gdzie zapadł poważnie na zdrowiu. W 1907 r. jesienią ożenił się w Krakowie ze Stefanią Dehnelówną (również związaną z PPS). Posiadali troje dzieci: Wandę, Władysława i Alinę, zam. Morawską. Od tego czasu powrócił okresowo do pracy zawodowej jako inżynier, ale działał nadal z „Ziukiem”. Był kluczowym rozmówcą w tajnych rozmowach PPS z wywiadem austriackim. Po osiedleniu się we Lwowie w 1908, założył konstrukcyjne biuro budowlane i wyspecjalizował się w konstrukcjach żelbetowych (wybudował m.in. Domy Robotnicze w Przemyślu i w Krakowie). Aleksander Malinowski mimo utraty zdrowia wstąpił do pierwszej Kompanii Kadrowej i wkroczył z nią do Królestwa. Prowadził stworzoną przez siebie i Piłsudskiego Polską Organizacją Narodową (PON), a w 1916 pracował w Departamencie Skarbu w Naczelnym Komitecie Narodowym (NKN). Powrócił wtedy do Krakowa, gdzie założył znaną firmę z inż. Antonim Kiełbasińskim: *Malinowski i Kiełbasiński – Biuro Budowlane w Warszawie* i prowadził jej filię w Krakowie (firma wybudowała m.in. fabrykę „Azot” w Jaworznie, fabrykę lokomotyw „Fablok” w Chrzanowie, fabrykę „Len” w Krośnie i inne projekty). Przyczynił się do sprowadzenia do Polski swego osobistego przyjaciela prof. Gabriela Narutowicza (zastrzelonego przez zamachowca 16 XII 1922). Jesienią po nowym ataku gruźlicy, wyjechał do Zakopanego, gdzie zmarł 25 XII 1922 w sanatorium dr Kazimierza Dłuskiego. Został pochowany na cmentarzu Rakowickim w Krakowie 29 XII 1922. Aleksander Malinowski był autorem jedynej historii PPS w dwóch tomach (III t. się już nie ukazał). Jej rękopis znajduje się w British Museum w Londynie. Postać Malinowskiego wprowadził do literatury znany pisarz legionowy i Młodej Polski Gustaw Daniłowski w powieści „Jaskółka”. Aleksander Malinowski występuje w niej jako działacz ludzi podziemnych - Linowski.

Oskar Halecki Institute in Canada - Instytut Naukowy im. Oskara Haleckiego w Kanadzie

www.halecki.org

The Oskar Halecki Institute is a Canadian, not-for-profit corporation founded in 2014. The Institute organizes public meetings, lectures, and cultural events on Polish-Canadian and European heritage and history, and also on arts and sciences. The Institute is supported by the general public through donations and also by limited grants from Canadian sources.